

> Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

De voorzitter van de Onderzoeksraad Voor Veiligheid,
Mr Tj.H.J. Joustra
Postbus 95404
2509 CK Den Haag

Bestuurskern
Dir Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's
Cluster E
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

Datum 19 december 2018
Betreft Rapport Chemie in samenwerking

ons kenmerk
IENW/BSK-2018/271003

Geachte heer Joustra,

Hierbij doe ik u mijn standpunt toekomen met betrekking tot de aanbeveling die u aan mij doet, in het rapport Chemie in samenwerking – Veiligheid op het industriecomplex Chemelot, door u gepubliceerd op 21 juni 2018.

Ik verwelkom het rapport van de Onderzoeksraad. Naast Chemelot kent Nederland meer chemieclusters, die een concentratie van risico's voor mens en milieu betekenen maar tevens, door de onderlinge nabijheid van risicovolle bedrijven, ook de mogelijkheid bieden dat de bedrijven gezamenlijk in de beheersing van risico's investeren. Daarnaast hebben deze clusters te maken met een dynamische omgeving, waarin onder meer maatschappelijke opgaven voor woningbouw en de energietransitie mede een claim leggen op de schaarse ruimte. Ook voor deze clusters is het rapport van de Onderzoeksraad van belang en kan het worden uitgelegd als een oproep om binnen de clusters in samenwerking de veiligheid te versterken.

De Raad heeft geconstateerd dat de toepassing van het instrumentarium, waaronder het toetsen van de inpasbaarheid en het opleggen van normen, zich beperkt tot hetgeen de verschillende wetten voorschrijven. Ook constateert de Raad dat verschillende wettelijke instrumenten door de constructie van een overkoepelende omgevingsvergunning niet van toepassing zijn. Als gevolg hiervan is de Raad van oordeel dat het niet mogelijk is te sturen op het beperken van met name de onderlinge risico's van activiteiten op het terrein.

Op grond daarvan luidt uw aanbeveling aan mij:

Zorg voor instrumentarium om via vergunningverlening, toezicht en handhaving te sturen op het beperken van onderlinge risico's bij activiteiten binnen multi-user industriecomplexen zoals Chemelot. Het gaat daarbij in ieder geval om:

- De beheersing van risico's op domino-effecten tussen bedrijven op een vergelijkbare wijze als tussen individuele Brzo-bedrijven.
- Het beperken van activiteiten binnen multi-user industriecomplexen, die niet noodzakelijkerwijs daar hoeven plaats te vinden.

Met betrekking tot het eerste punt, geldt dat Chemelot bij de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving wordt behandeld als één inrichting met één omgevingsvergunning. Deze situatie is ontstaan toen de voormalige DSM-site in 2005 transformeerde in een multi-user site. De omgevingsvergunning van Chemelot omvat een zogenoemde overkoepelende vergunning voor de gehele inrichting en een zestigtal deelrevisievergunningen voor de deelinrichtingen en geldt als één vergunning. De Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) kent het begrip koepelvergunning niet. Het veiligheidsrapport dat op grond van het Besluit risico's en zware ongevallen 2015 (Brzo) verplicht is, dient dus alle scenario's voor alle deelinrichtingen met effect op de veiligheid te omvatten, dus ook de onderlinge risico's van de installaties binnen de inrichting. De wetgeving op dit gebied is in dit opzicht eenduidig.

Bestuurskern
Dir Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's
Cluster E

ons kenmerk
IENW/BSK-2018/271003

Toch heeft de Raad op grond van zijn onderzoek geconcludeerd dat bij Chemelot sturing op met name de onderlinge risico's tussen de deelinrichtingen ontbreekt. Als gevolg daarvan zouden ernstige incidenten kunnen optreden, die niet zijn voorzien. Ik trek mij dat als stelselverantwoordelijke aan. Hoewel Chemelot op dit moment het enige chemiecluster is van deze omvang met een overkoepelende vergunning, houd ik er rekening mee dat in de toekomst ook andere clusters van de mogelijkheid gebruik willen maken.

Uit overleg met de provincie Limburg en de Regionale Uitvoeringsdienst Zuid-Limburg (RUDZL) is mij gebleken dat de onderlinge risico's, waaronder ook de domino-effecten binnen de inrichting worden verstaan, opgenomen zijn in de installatieveiligheidsrapporten. Deze rapporten zijn onderliggende documenten van de eerdergenoemde deelrevisievergunningen. De deelrevisievergunningen en de installatieveiligheidsrapporten zijn de basis voor het Brzo-toezicht door de RUD. Chemelot omvat 11 Brzo-ondernemingen die samen 29 installaties beheren. Daarmee concludeer ik dat de onderlinge risico's tussen de installaties binnen Chemelot goed in beeld zijn bij de vergunningverlener, de toezichthouder en de bedrijven binnen Chemelot.

Het veiligheidsrapport van de inrichting Chemelot is openbaar, de installatieveiligheidsrapporten zijn vertrouwelijk, omdat zij in detail ingaan op de kwetsbaarheden van installaties en vallen onder de weigeringsgronden van art. 10 van de Wet op het openbaar bestuur. Transparantie is een belangrijk onderwerp in het programma Duurzame Veiligheid 2030. Daarvan verwacht ik nieuwe initiatieven op het gebied van transparantie, die zowel bijdragen aan een verbetering van de veiligheid als aan de veiligheidsbeleving van burgers.

De omgevingsvergunning van Chemelot dateert van 2014. De wettelijke revisietermijn voor omgevingsvergunningen is 5 jaar. In voorbereiding op de revisie van de omgevingsvergunning zijn de provincie Limburg en de RUD Zuid-Limburg met Chemelot begonnen aan de actualisatie van de veiligheidsrapporten van de verschillende installaties. Het is waarschijnlijk dat dit leidt tot een revisie van de omgevingsvergunning.

Met betrekking tot het tweede punt, gaat het om de vraag of bepaalde activiteiten, in het bijzonder kwetsbare of beperkt kwetsbare activiteiten gewenst zijn binnen de inrichting, in de nabijheid van risicovolle installaties. Voor zover het gaat om de aanwezigheid van de Chemelot Campus op het terrein van Chemelot, deel ik de bedenkingen die de Raad heeft. Met betrekking tot de locatie van de Chemelot Campus in de nabijheid van risicovolle activiteiten, ligt de

afwegingsbevoegdheid bij het bevoegd gezag. Het Center Court ligt binnen de wettelijk vastgestelde risicocontour voor het persoonsgebonden risico, waarbinnen zich geen kwetsbare objecten mogen bevinden. In de adviezen die de gemeente Sittard-Geleen, Veiligheidsregio Zuid-Limburg en de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) in 2014 hebben gegeven met betrekking tot de vergunningverlening door de provincie Limburg aan Chemelot voor de bouw van het Center Court voor de Chemelot Campus, is de provincie gevraagd aandacht te besteden aan het groepsrisico. Daarbij ging het om de verwachting dat het Center Court grote aantallen bezoekers zou trekken. In zijn reactie heeft de provincie aangegeven de adviezen bij voorbaat ter harte genomen te hebben. In de vergunning zijn bouwkundige voorzieningen en gebruiksbeperkingen opgelegd. Het beleid van Chemelot is gericht op het beperken van het risico voor de Campus door delen van de Campus te verplaatsen en activiteiten op de Campus te beperken tot activiteiten die ten dienste staan van Chemelot. Daarnaast hebben bezoekers voor de Chemelot Campus geen toegang tot het industriële deel van de Chemelot site.

Bestuurskern
Dir Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's
Cluster E

ons kenmerk
IENW/BSK-2018/271003

Samenvattend stel ik dat waar de Raad spreekt van een gebrek aan overzicht over de risicoscenario's op Chemelot vooral sprake is van een gebrek aan transparantie waardoor terechte zorgen kunnen ontstaan. Ik meen dat de regelgeving voldoende instrumenten biedt om zeker te stellen dat alle risicoscenario's, ook die het gevolg zijn van onderlinge risico's, bekend zijn. Wat betreft transparantie verwacht ik initiatieven van het programma Duurzame Veiligheid 2030. Met betrekking tot de campus op de Chemelot site, zie ik geen aanleiding om in de bevoegdheid van de provincie te treden. De adviesbevoegdheid van het waterschap, gemeente, veiligheidsregio en ILT bij vergunningverlening aan majeure risicobedrijven is adequaat. Tenslotte heb ik geconstateerd dat Chemelot maatregelen heeft genomen en neemt om de risico's voor bezoekers van de campus verder te beperken.

Ik dank u voor de aandacht voor dit belangrijke onderwerp, want veiligheid moet voorop staan en verdient continu aandacht.

Hoogachtend,

DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT,

~~S. van Veenoven~~ - van der Meer